

*Демикова О. Г.,
викладач кафедри іноземних мов та лінгвістичних комунікацій
Запорізької державної інженерної академії*

*Карпенко І. Ю.,
викладач кафедри іноземних мов та лінгвістичних комунікацій
Запорізької державної інженерної академії*

СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В ДИСКУРСІ РИЗИКУ

Анотація. У статті подано огляд специфіки функціонування банківської термінології в сучасному англomовному дискурсі ризику, проаналізовано особливості комунікативної взаємодії в дискурсі ризику, виявлено когнітивні моделі ризику.

Ключові слова: дискурс, економічний термін, комунікативна ситуація, комунікативна взаємодія, комунікативна стратегія.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток науки й техніки, залежність людини, що зростає, від технологій, зокрема банківських, зумовлюють необхідність перегляду економічної термінології в рухливій системі координат «дійсність – мислення – мова – мовлення – соціум», де інваріантним складником залишається комунікативний акт. Будь-яка терміносистема, продукт пізнавальної діяльності мовної особистості, нині розглядається не як статична, ієрархічно організована система в термінах структуралістського підходу, а як динамічна система, складники якої реалізують свій функціонально-семантичний і когнітивний потенціал через низку комунікативних програм, що перебувають в ієрархічному зв'язку, якщо звернутися до термінологічного апарату теорії масової комунікації. У такому випадку значущості набуває вивчення термінів зі сфери банківської справи плюс ситуації спілкування, в які ці терміни включено. Отже, на першому плані лінгвістичних досліджень, присвячених банківській термінології, опиняється дискурс, в якому, за М. Стаббсом, у змістовому плані висновується зв'язок із використанням мови в соціальному аспекті, а в структурному плані вирізняється діалогічність, інтерактивність як основна притаманна дискурсу риса. За В. Ущиною, ризик є дискурсивним середовищем побутування людини в умовах сучасного суспільства. Репрезентативним у цьому плані є загальна спрямованість мовленнєвої взаємодії суб'єктів дискурсивної діяльності в царині банківської справи на реалізацію комунікативних стратегій з метою прийняття рішень у ситуаціях, яким притаманна різна ступінь ризику.

Провідні вчені в галузі лінгвістики неодноразово звертали увагу наукової спільноти на важливість вивчення мовних і позамовних особливостей дискурсу з огляду на самовизначення мовної особистості в процесі творення дійсності в дискурсі та за допомогою дискурсу. Отже, проблема наукової розвідки вписується в коло зацікавлень дослідників у царині дискурсології та комунікативної лінгвістики [6; 7; 15; 24; 27]. У цьому зв'язку вивчення особливостей функціонування англomовної банківської термінології глибше розкриває дискурсотворчу функцію економічних термінів.

У вітчизняній гуманітаристиці теорію дискурсу вичерпно представлено в працях О. Селіванової [20; 21; 31]. Різні типи дискурсу (політичний, історичний, щоденниковий, медійний, програмного забезпечення, технічний, художній, сугестивний, рекламний, акцентує мовних особистостей) розглядають вітчизняні дослідники: О. Афанасьєва [1], Т. Беляєва [2], І. Біскуп [3], Я. Бондаренко [4], Т. Весна [5], С. Запольських [8], Т. Зуєнко [9], Л. Ільницька [10], Т. Космеда [13], О. Ткачук-Мірошниченко [22], О. Шевченко [32]. Релевантність економічного дискурсу й розвиток іншомовних запозичень в українській економічній лексиці перебувають у фокусі наукових зацікавлень Н. Ковальської [11], О. Ковальчука та Д. Романчука [12]. Сучасний англomовний дискурс ризику детально проаналізовано В. Ущиною [23].

У дослідженні пропонується розглянути дискурсотворчу функцію банківської термінології, що найяскравіше оприялюється в сучасному англomовному дискурсі ризику.

Мета статті – проаналізувати специфіку функціонування англomовної банківської термінології в сучасному дискурсі ризику, явища, характерного для постмодерністського суспільства (за В. Ущиною).

Виклад основного матеріалу дослідження. У замкненій цілісній комунікативній ситуації, якою постає дискурс [21, с. 120], розуміння під час спілкування опосередковано низкою факторів. На думку П. Серіо, суб'єкт висловлення набуває чинності лише в акті висловлення [29, с. 16]. Дослідник доходить висновку, що важливим фактором, який умотивовує досвід суб'єкта висловлення, є соціальний контекст, тобто система соціальних обмежень, який безпосередньо впливає на формування вербально-семантичного, когнітивного та прагматичного рівня структури мовної особистості. Практично це означає вплив на мотиви, налаштування, інтереси й інтенції кожного мовця, які реалізуються в дискурсі через певні комунікативні стратегії.

М. Макаров указує, що дискурс розгортається за певними комунікативними стратегіями [30], тобто відбувається втілення засобів мови в оточенні соціальних, психологічних і культурних обставин спілкування. Певним чином ця думка суголосна теорії Ю. Хабермаса, який розглядав дискурс як особливий тип мовної комунікації, що має на меті досягнення взаєморозуміння [33].

Серед вітчизняних лінгвістів схожої думки щодо явища дискурсу дотримується А. Приходько, який розглядає дискурс у триєдності середовища, режиму і стилю спілкування [17, с. 39–43]. Дослідження І. Фролової підтверджує, що розгортання дискурсу неодмінно відбуватиметься за допомогою комунікативних стратегій [25; 26]. Важливість стратегій під-

креслює й О. Селіванова. Дослідниця зазначає, що «замкненість дискурсу полягає в перетворенні ситуації на інший дискурс за умови розриву комунікативної ситуації сторонньою особою, яка переформатує взаємодію, цілі, стратегії» [20, с. 571]. Дискурс як синергетична система розгортається нелінійно і не є чимось статичним. За О. Селівановою, дискурсу притаманна нерівноважність [20, с. 571].

До основних елементів дискурсу як комунікативної ситуації О. Селіванова зараховує комунікантів, текст (повідомлення) як знаковий посередник, інтеріоризоване буття й семіотичний універсум культури, до яких занурені адресант, адресат і текст. Це так звана діалогічна модель комунікативної ситуації [20, с. 594]. Рівнева стратифікація дискурсу, за О. Селівановою, включає чотири рівні: формально-змістовий, інтерактивний, онтологічний і соціокультурний. Інтерактивний рівень дослідниця вважає мотиваційно-прагматичним, що опосередкує комунікативну взаємодію учасників комунікації в тому числі й через комунікативні стратегії, які використовуються адресатом і адресантом з метою реалізації стратегічних програм, закладених у їхній свідомості.

Комунікативні стратегії детально схарактеризовано в розвідці І. Фролової. Дослідниця вважає, що комунікативна стратегія – це комунікативний намір мовця, що об'єктивується в ситуації мовлення [26].

О. Селіванова акцентує увагу на тому, що типологія комунікативних стратегій є практично не розробленою проблемою комунікативної лінгвістики. Тим не менш, підкреслює дослідниця, комунікативна стратегія є складником евристичної інтенційної програми планування дискурсу, його проведення й керування ним [20, с. 607].

Комунікативна взаємодія в сучасному англomовному дискурсі ризику відбувається векторно. У випадку комунікативної кооперації, за Х. Грайсом, вектор взаємодії спрямовано до спільної мети. Х. Грайс розробив максими мовленнєвої поведінки. Це так звані максими кількості, якості, відношення й манери мовлення [28, с. 222–223].

Максима кількості реалізується через принцип діалогової взаємодії: не менше, ніж потрібно, і не більше, ніж потрібно, інформації у висловлюванні. Максима якості пов'язана з принципом правдивості інформації в повідомленні. Максима відношення співвідноситься з принципом значущості повідомлення. Нарешті, максима манери мовлення пов'язана з чітким, недвозначним, прозорим висловлюванням [28, с. 222].

Вектор комунікативної взаємодії може бути спрямовано в сторони, протилежні бажаній меті комунікації. У такому разі наявний комунікативний конфлікт.

Прикладом комунікативного конфлікту можна вважати так звані егоїстичні висловлювання. Комунікативний конфлікт розгортається фазово: від передконфліктної фази – до власне інциденту, що набуває ескалації, доходить кульмінації та фази завершення конфлікту [16, с. 62].

У дискурсі ризику часто виникає комунікативний акт незгоди [18, с. 91]. Цей акт реалізується через конфліктно-агресивні або конфліктно-маніпуляторні (термін К. Седова) комунікативні стратегії. Адресант і адресат намагаються знизити ступінь ризику, переходячи (за К. Седовим) до кооперативно-конформної або кооперативно-актуалізаторської стратегії, частково погоджуючись або доходячи комунікативного дисонансу шляхом актуалізації ситуації в параметрах співрозмовника. На думку О. Рибаківської, комунікативний акт

незгоди визначають такі види контексту: афективний, когнітивний, аксіологічний. Роль першого контексту ґрунтується на емоційно-оцінних алогічних реакціях комунікантів на ситуацію конфлікту, в той же час роль когнітивного контексту, де незгода є аргументованою, логічно вмотивованою тощо. Аксіологічний контекст визначає параметри незгоди з огляду на асиметрію системи аксіологічних орієнтирів співрозмовників [18, с. 93–94].

І. Фролова вирізняє варіативні параметри конфронтаційної мовленнєвої взаємодії. На думку дослідниці, до таких параметрів «належать формальний та комунікативний, останній охоплює сферу комунікації, характер комунікації за ознаками офіційності/неофіційності, специфікою адресантно-адресатних конфігурацій тощо» [25, с. 281].

М. Котов акцентує увагу на так званій некооперативній стратегії. На думку дослідника, комуніканти вдаються до негативної стереотипізації, маніфестації відчуженості, агресії, якщо в основі відсутності погодження – етноцентризм та етнорелятивізм учасників дискурсу, що належать до різних лінгвокультур [14, с. 165].

О. Сабада вирізняє так звану комунікативну стратегію докору [19, с. 99].

Можна припустити, що зазначена стратегія є реакцією комунікантів на порушення максим, сформульованих Х. Грайсом.

Комунікативна взаємодія може розгортатись у напрямі паралельного спрямування векторів комунікації до спільної мети. У такому разі мова йде про комунікативне суперництво, що характеризується, на думку О. Селіванової, прагненням здобути інтелектуальну перевагу [20, с. 605].

В. Ущина розглядає сучасний англomовний дискурс ризику з позицій неоантропоцентризму. На думку дослідниці, людина та її діяльність (у тому числі й дискурсивна) є основною причиною й головним джерелом змін, які відбуваються нині у світі. Людина як суб'єкт дискурсивної діяльності «стає суб'єктом відповідальності за ці зміни та за ризики, які вони провокують» [23, с. 392]. Дослідниця визначає дискурс ризику як ситуативно-зумовлену розумово-комунікативну взаємодію суб'єктів, що здійснюється за посередництва природної мови й темою (предметом) якої є різноманітні аспекти ситуації ризику [23, с. 393].

У ґрунтовній науковій розвідці В. Ущиної підкреслюється, що дискурс ризику можна вважати середовищем, у якому реалізується прийняття суб'єктами рішень в умовах ризикованого вибору (англomовна комунікативна ситуація ризику). Водночас можна розглядати дискурс ризику як комунікативну ситуацію повідомлення про суб'єктну позицію за межами ситуації ризику [23, с. 393–394].

За В. Ущиною, ми розглядаємо такі когнітивні моделі ризику: ризик як подію, ризик як дію, ризик як шанс, ризик як мета, щось як предмет ризику, щось як джерело ризику [23, с. 394].

Економіко-правові засади банківської справи пов'язано з моделюванням ризику як події (*risk is ... bank communication, commercial failure*), ризику як дії (*risk is ... acceptance credit*), чогось як предмета чи джерела ризику (*current liabilities, catastrophe bond*). Продуктивним є вживання термінів на позначення хеджування (*a hedge against inflation*); термінів, що описують біржові та валютні операції (*cross-border capital flows, cross-border listing, currency backing*); терміно-

логічних одиниць, що описують процес кредитування (*credit freeze, credit line, credit refusal, crowding out*). Сюди ж можна зарахувати й терміни, що описують відшкодування ризику (*cumulative preference share, expectation damages*), накладання штрафних санкцій (*injunctive relief*), страхування (*IMMA, insured money market account, immunization, claims reserve, co-insurance*).

Ризик як шанс, щось, як джерело ризику чи предмет ризику пов'язаний із характеристикою банківської діяльності в термінах, що описують фонди (*equity growth fund, equity investment fund*), резерви (*equity accounting*), а також різноманітні індекси й показники (*currency swap, central bank discount rate, COMIT index*).

Ризик як мета представлено динамікою витрат (*cost-benefit analysis*), заборгованостей (*debit side, debt swap*), кредитування (*credit risk*), руху грошової маси (*equity risk premium, ceiling, circulation of capital, cost-push inflation*), банківськими активами (*illiquid*).

У разі комунікативної кооперації максими кількості, якості, відношення й манери мовлення реалізуються під час установлення контакту з потенційними клієнтами. Яскравим утіленням принципу діалогової взаємодії, коли повідомляється інформація щодо потенційних ризиків і їх уникнення, є рекламна брошура банківської установи. Наведемо її текст:

Do you need a safe place for your hard-earned cash? Open a checking account today!

Are you tired of coins and loose change? We will count and deposit them for free!

Do you have a paycheck? Cash your check here, or open an account and make a deposit.

Do you need to exchange foreign currency? Here are our exchange rates!*

* *Rates change hourly* [35, с. 4].

Зразок тексту малого жанру – брошура – стилістично характеризується максимально лаконічним поданням інформації. Компресія досягається за рахунок уживання риторичних запитань, які можна зарахувати до закритого типу. Риторичні запитання та однозначні відповіді у формі наказового способу сформульовано прозоро, без додаткових смислів, перенесених у підтекст, що дає змогу говорити про застосування вербальних засобів на підтвердження максими Х. Грайса щодо прозорості манери мовлення. Принцип правдивості подання інформації в повідомленні втілено в примітці, що показники курсу валют оновлюються щогодини.

Комунікативну стратегію гумору, на нашу думку, застосовано в тексті цієї брошури з метою посилення ефекту комунікативної кооперації через запобігання ескаляції негативних емоцій в дискурсі ризику: *a safe place for your hard-earned cash / We will count and deposit them for free!* Гумор вербалізовано ад'єктивною парою *safe – hard-earned*, де сема «тяжкий» указує, що справжні гроші можна заробити лише наполегливою, фізично й морально важкою працею, просуванням кар'єрними шаблями, але в банку завжди знайдеться кому подбати про заощадження, які будуть не тільки в безпеці, а й у замкнутому просторі банківської системи (сейф як контейнер, умістилище для цінних паперів).

Виникнення комунікативного конфлікту доцільно проаналізувати, звернувшись до тексту малого жанру – інструкції. У наведеному уривку з інструкції для клієнтів банку, що пропо-

нує послуги банківських переведень коштів, комунікативний акт незгоди визначає когнітивний контекст:

Can I stop a transfer?

That depends on what type of transfer you used. Standard wire transfers can be halted prior to settlement. RTGS transfers cannot be stopped once initiated. All transfers are irrevocable after settlement [36, с. 4].

Графічний стилістичний прийом, яким є виділення напівжирним шрифтом, підкреслює значущість параметрів здійснення трансакції. Банк намагається знизити ступінь ризику, переходячи до кооперативно-актуалізаторської стратегії, намагаючись актуалізувати ситуацію припинення переведення коштів у параметрах співрозмовника – потенційного споживача банківської послуги.

Негативна стереотипізація, маніфестація відчуженості, агресії спостерігаються найчастіше в комунікативній ситуації, де учасники дискурсу належать до різних лінгвокультур. Так, старт рекламної кампанії з метою відкриття й завоювання нових ринків може супроводжуватися ризиком виникнення конфлікту через етноцентризм та етнорелятивізм місцевих споживачів. Спровокувати конфліктну ситуацію може вживання кольорової символіки, яка в різних лінгвокультурах має різне концептуальне наповнення: наприклад, не варто забувати, що білий, святковий колір шлюбної церемонії в лінгвокультурі слов'ян для японців символізує траур. Іншою причиною такого комунікативного дисонансу може стати міжмовна омонімія, коли форма слова збігається, а семантика різниться.

Комунікативну стратегію докору проілюструємо, звернувшись до тексту попередження, зокрема, щодо потенційного ризику накладання штрафних санкцій. Такі тексти зазвичай є частиною контрактів. Наведемо приклад:

5. 13. *Any complaints regarding hidden defects of the Goods, which could not be discovered during the external inspection of the Goods during the initial inspection, shall be made by the Buyer to the Supplier in writing, through the signing by the Buyer and sending to the Supplier of the relevant act, within 3 (three) days after the date on which such hidden defects are discovered* [34, с. 44].

Текстуально комунікативна стратегія докору реалізується експліковано в параграфі договору купівлі – продажу, імпліковано – у тексті акта-претензії, який, згідно з домовленістю, буде надіслано постачальнику в разі виявлення покупцем прихованих дефектів товару.

Прикладом комунікативного суперництва, що характеризується прагненням здобути інтелектуальну перевагу, є спілкування професіонала з клієнтом на професійну тематику. Наведемо приклад:

– *Well, I'm glad you had the good sense to come to me. Of course, you are aware that there are laws against this type of anti-competitive behaviour.*

– *Yes, I know. That's why I'm here. I just wanted to know how serious a crime that is* [37, с. 278].

У наведеній комунікативній ситуації клієнт спілкується з юристом і бажає отримати консультацію щодо ступеня ризику. Без сумніву, адвокат володіє більшим обсягом інформації, але клієнт, представник так званого «великого бізнесу», воліє вдавати певну обізнаність у тонкощах антимонопольного права.

Висновки. Дискурс є тим середовищем, у якому відбувається комунікативна самоідентифікація адресанта й адресата, учасників комунікативної ситуації. Прикметною рисою пост-

модерністського суспільства є активне розгортання дискурсу ризику, що відбувається із залученням комунікативних стратегій, прагматичним налаштуванням яких є кооперація та/або конфліктогенність комунікативної взаємодії. Продуктивними є пошуки компромісних рішень або ескалація комунікативної незгоди у сфері банківської діяльності, причому економічна термінологія із царини банківської справи активно функціонує як дискурсостворчий елемент у дискурсі ризику. Комунікативна взаємодія учасників цього дискурсу розгортається векторно, від руху до спільної мети до відмови від досягнення спільно вироблених рішень.

Отримані результати дослідження можуть слугувати підґрунтям подальшого дослідження позиціонування суб'єкта висловлювання в сучасному англомовному дискурсі ризику.

Література:

- Афанасьєва О. Жанрові характеристики сучасного французького дискурсу політичних наук: до постановки проблеми / О. Афанасьєва // *Нова філологія*: збірка наукових праць. – 2008. – Вип. 29. – С. 6–10.
- Беляєва Т. Медійний дискурс / Т. Беляєва // *Нова філологія*: збірка наукових праць. – 2008. – Вип. 29. – С. 11–14.
- Біскуп І. Англомовний дискурс програмного забезпечення як особливий вид комунікації користувача і комп'ютерної системи / І. Біскуп // *Нова філологія*: збірка наукових праць. – 2008. – Вип. 29. – С. 15–20.
- Бондаренко Я.О. Дискурс акцентуєваних мовних особистостей: комунікативно-когнітивний аспект (на матеріалі персонажного мовлення в сучасній американській художній прозі): автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.04 / Я.О. Бондаренко. – К., 2002. – 18 с.
- Весна Т.В. Ідеологічний та національно-культурний компоненти в семантичній структурі лексики політичного дискурсу (на матеріалі франко-та російськомовної преси 90-х років): автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.15 / Т.В. Весна. – Одеса, 2002. – 20 с.
- Галапчук О.М. Вікова диференціація стратегій і тактик дискурсу в сучасній англійській мові дискурсу: автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.04 / О.М. Галапчук. – К., 2000. – 18 с.
- Гончарова Н.І. Аксиологічна структура англомовного діалогічного дискурсу (на матеріалі художньої прози): автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.04 / Н.І. Гончарова. – К., 2002. – 18 с.
- Запольських С.П. Концепт «козацтво» в історичному дискурсі: перекладацький аспект: дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.16 / С.П. Запольських. – Запоріжжя, 2004. – 186 с.
- Зуєнко Т. Когнітивно-комунікативні параметри англомовного технічного дискурсу / Т. Зуєнко // *Нова філологія*: збірка наукових праць. – 2008. – Вип. 29. – С. 46–48.
- Ільницька Л.Л. Англомовний сугестивний дискурс: автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.04 / Л.Л. Ільницька. – Х., 2006. – 20 с.
- Ковальська Н.А. Релевантність економічного дискурсу / Н.А. Ковальська // *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». – 2013. – Вип. 38. – С. 193–196.
- Ковальчук О.С. Розвиток іншомовних запозичень в українській економічній лексиці / О.С. Ковальчук, Д.Л. Романчук // *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». – 2013. – Вип. 37. – С. 149–151.
- Космеда Т.А. Ego і Alter Ego Тараса Шевченка в комунікативному просторі щоденникового дискурсу / Т.А. Космеда. – Дрогобич: Коло, 2012. – 372 с.
- Котов М. Особливості реалізації некооперативної стратегії в міжкультурному дискурсі / М. Котов // *Науковий вісник Східноєвропейського університету*. Серія «Філологічні науки». – 2013. – № 18 (267). – С. 165–169.
- Максименко Ю.В. Тактики та стратегії вираження інтересу (на матеріалі сучасного англомовного художнього дискурсу) / Ю.В. Максименко // *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». – 2013. – Вип. 37. – С. 193–196.
- Мельник О. Конфліктна сутність егоїстичних висловлень / О. Мельник // *Науковий вісник Східноєвропейського університету*. Серія «Філологічні науки». – 2013. – № 18 (267). – С. 62–66.
- Приходько А.М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики / А. Приходько. – Запоріжжя: Прем'єр, 2008. – 532 с.
- Рибакова О. Контекстуальні параметри комунікативного акту незгоди (на матеріалі англомовного кінодискурсу) / О. Рибакова // *Науковий вісник Східноєвропейського університету*. Серія «Філологічні науки». – 2013. – № 18 (267). – С. 91–96.
- Сабада О. Комунікативна стратегія докору як об'єкт лінгвістичного дослідження (на матеріалі англомовного кінодискурсу) / О. Сабада // *Науковий вісник Східноєвропейського університету*. Серія «Філологічні науки». – 2013. – № 18 (267). – С. 99–103.
- Селіванова О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми / О. Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2008. – 712 с.
- Селіванова О. Сучасна лінгвістика: [термінологічна енциклопедія] / О. Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2006. – 716 с.
- Ткачук-Мірошниченко О.Є. Імплікація в рекламному дискурсі (на матеріалі англомовної комерційної реклами): автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.04 / О.Є. Ткачук-Мірошниченко. – К., 2001. – 18 с.
- Ущина В.А. Позиціонування суб'єкта в сучасному англомовному дискурсі ризику: дис. ... докт. філол. наук: спец. 10.02.04 / В.А. Ущина. – К., 2016. – 502 с.
- Фадєєва О.В. Стратегії й тактики конфліктного дискурсу: автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.04 / О.В. Фадєєва. – К., 2000. – 18 с.
- Фролова І. Дискурсивні параметри конфронтаційної мовленнєвої взаємодії / І. Фролова // *Нова філологія*: збірка наукових праць. – 2008. – Вип. 29. – С. 281–286.
- Фролова І.Є. Стратегія конфронтації в англомовному дискурсі / І.Є. Фролова. – Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2009. – 344 с.
- Черненко О.В. Лінгвокогнітивні та прагматичні особливості дискурсивного втілення завершальної фази конфліктної взаємодії (на матеріалі англомовної прози ХХ століття): автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.04 / О.В. Черненко. – К., 2007. – 20 с.
- Грайс Г.П. Логика и речевое общение / Г.П. Грайс // *Новое в зарубежной лингвистике*. – Вип. 16. – С. 217–237.
- Квадратура смысла. Французская школа анализа дискурса. – М.: Прогресс, 1999. – 416 с.
- Макаров М.Л. Основы теории дискурса / М.Л. Макаров. – М.: ИТДГК «Гнозис», 2003. – 280 с.
- Селиванова Е.А. Основы лингвистической теории текста и коммуникации / Е.А. Селиванова. – К.: Брама, 2004. – 336 с.
- Шевченко А. Вербализация субъективированных аспектов смысла высказывания в англоязычном художественном дискурсе / А. Шевченко // *Нова філологія*: збірка наукових праць. – 2008. – Вип. 29. – С. 157–163.
- Хабермас Ю. Моральное сознание и коммуникативное действие / Ю. Хабермас. – М.; СПб.: Наука, 2001. – 380 с.
- Джерела ілюстративного матеріалу:
- Косарева Т.Б. Международный коммерческий контракт / Т.Б. Косарева. – М.: Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2009. – 112 с.
- Evans V. *Banking. Book 1* / V. Evans, K. Gilmore. – Newbury: Express Publishing, 2011. – 39 p.
- Evans V. *Banking. Book 2* / V. Evans, K. Gilmore. – Newbury: Express Publishing, 2011. – 38 p.
- Krois-Lindner A. *International legal English* / A. Krois-Lindner. – Cambridge: Cambridge University Press, 2006. – 320 p.

Демихова Е. Г., Карпенко И. Ю. Специфика функционирования банковской терминологии в дискурсе риска

Аннотация. В статье представлен обзор специфики функционирования банковской терминологии в современном англоязычном дискурсе риска, проанализированы особенности коммуникативного взаимодействия в дискурсе риска, выявлены когнитивные модели риска.

Ключевые слова: дискурс, экономический термин, коммуникативная ситуация, коммуникативное взаимодействие, коммуникативная стратегия.

Demykhova O., Karpenko I. Banking terminology in the discourse of risk: functional peculiarities

Summary. Functional peculiarities of banking terminology in the modern English-speaking discourse of risk are discussed. The article focuses upon the different types of communicative interaction within the discourse of risk that are revealed through some communicative strategies applied by the participants of the discourse. The article also concentrates upon the cognitive patterns of risk.

Key words: discourse, economic term, communicative situation, communicative interaction, communicative strategies.